

Odmev iz Afrike.

Ilustrovan mesečnik
v prospeh afriških misijonov s
prilogo „Klaverjev koledar“.

Izdaja

Klaverjeva družba.

Ljubljana, Pred škofijo št. 8.

Stane za celo leto K 3.—,
s koledarjem K 3:80.

Župnišče v misijonu Nazaret (Bazuto dežela).

Kardinal Van Rossum, pokrovitelj Družbe sv. Petra Klaverja.

V pravilih družbe sv. Petra Klaverja, od sv. Stolice potrjene, se nahaja tudi določba, da je vsakokratni kardinal prefekt sv. kongregacije de Propaganda fide (za razširjanje sv. vere), obenem tudi pokrovitelj družbe sv. Petra Klaverja. Ker je torej vsled smrti dosedanjega pokrovitelja, kardinala Casseta ta določba postala polnomočna, se je naša vrhovna voditeljica obrnila do njega eminence kardinala Van Rossum s ponižno prošnjo oz. vprašanjem, bi li njega eminenca blagovolis sprejeti to pokroviteljstvo. Pismo z dne 12. maja t. l. prinaša nad vse razveseljivo rešitev tega vprašanja, katero polni hvaležnosti do Boga in visokega cerkvenega kneza nemudoma tukaj priobčujemo.

Sv. kongregacija de Propaganda fide.

Štev. zapisa 1209/1919.

Rim, 12. maja 1919.

Velerodna gospa grofica!

Z veseljem se odzovem Vaši prošnji in izjavljam, da prevzamem pokroviteljstvo nad Vašo cenjeno družbo, kakor določujejo njena pravila.

Zahvaljujem se Vam tudi za čustva otroške pokorščine, ki jih izražate v Vašem pismu. In v zaupanju, da bo Gospod blagoslavljal Vašo družbo ter z željo, da bi ji po svojih skromnih močeh mogel pomagati k vedno večjemu procvitu, Vam želim največjih nebeških milosti.

Grofici M. T. Ledóchowski,
vrhovni voditeljci
Klaverjeve družbe.

Udani sluga
G. M. Kard. van Rossum,
prefekt.

C. Laurenti,
tajnik.

Apostolski vikariat dežele Bazuto.

V sledečem pismu z dne 21. septembra 1918 poroča o. Montel, družbe oblatov brezmadežn. Spočetja iz misijona Samarija naši vrhovni voditeljci o ustanovitvi nekega misijona in podaja velezanimive posameznosti o praznoverju Bazutov.

Želim Vas seznaniti z začetnimi deli pri ustanovitvi nekega misijona v pokrajini Mojela. Začeli smo najprej s šolo; kajti to je v teh krajih najgotovnejše sredstvo za doseg dobrega uspeha. In ker še nismo imeli lastnega poslopja, mi je neka vrla kristjanka odstopila svojo kočo. Šolo smo otvorili 5. marca 1917. Učencev ravno ni bilo posebno veliko, vendar pa zadostno število. Čez šest mesecev je bila naša šola po nekaterih težkočah, ki smo jih imeli radi dveh v bližini se nahajajočih kalvinskih šol, priznana od angleške oblasti ter prejela od vlade določen prispevek za vzdrževanje črnega učitelja.

Pred kratkim sem se mudil pri glavarju Mojela, da se končno veljavno pobotava radi stavbenega prostora za misijonsko postajo. Istega dne se je na z alojevimi drevesi

obrastlem vrtu zbralo kakih 200 ljudi. Šlo se je namreč za neko čarovnijo. Obdolženih je bilo več oseb, ki so baje prebivalcem neke velike vasi poslale malega, ostudnega škrate

Kardinal Van Rossum, iz reda očetov Redemptoristov,
pokrovitelj Družbe sv. Petra Klaverja.

z imenom Tokološi, ki jih sedaj vznemirja in jim krati nočno spanje. Oni, katerih se je dozdevno lotil, so tožili, češ: „Ni-mamo več miru in ne moremo spati. Sred noči nas napade

za grlo, praska, bije v obraz, tišči na vso moč k tlom itd. Navadno ne vidimo ničesar; slišimo le nenavaden porogljiv smeh in tulenje vaških psov.“ Glavar jih je resno posvaril, na kar so se vsi odstranili. Nato si ogledamo stavbišče. Vode je v izobilju, kar je nekaj izvanredno dragocenega, zlasti tukaj v Afriki. Lahko bo torej napraviti vrt za zelenjavo. Stavbenega kamena res ni veliko in še to v precejšnji oddaljenosti. Toda s potrpežljivostjo, naporom in potrebnimi pomožnimi sredstvi upamo vendar priti do uspeha.

Začetkom junija tekočega leta pride črni učitelj ondotne šole k meni, češ, boji se, da ima tudi on Tokološija. Neka njegovih poganskih učenk ga je baje videla zraven njega, mu to naznanila in začela nato bridko jokati, nakar so nekateri součenci celo zapustili šolo. Zadeva je bila precej vznemirljiva; število učencev bi se utegnilo znižati pod oblasti določeno srednjo mero. Cela stvar je očividno brez pomena; toda naši Bazutje jo zelo upoštevajo. Tudi učitelju, ki se še ni popolnoma otreseel predsodkov svojega naroda, je upadel pogum. Poučil sem ga in ker je vnet katoličan, se je pomirjen vrnil na svoje mesto.

Trenutno smio z uspehi v šoli prav zadovoljni. Sedaj stavimo šolsko kapelo. Imamo v ta namen pripravljena že vrata, okna, mala bruna, slamo in trstje. Čakamo le še zidarja in tako bomo v kratkem pričeli z delom.

Ravnokar sem sprejel več katehumenov iz pokrajine Mojela. Vsi kažejo dobro voljo. Bila je tukaj tudi neka žena, ki je tožila, da jo zasleduje Tokološi. Ko je hitela v svojo vas, jo je vrgel na tla, pri čemur se je ranila na rami. Dal sem ji blagoslovljene vode, kar ji je, kakor se zdi, pomagalo.

Številni so slučaji, ko naši Bazutje, zlasti pogani, trde, li opravičeno ali ne, Bog ve, da jih muči hudi duh. Samo v mojem okrožju je 10 takih oseb. In kakor je težko, vse navedene slučaje natančno preiskati, istotako je silno težavno, izjaviti se za ali proti. Sicer pa je tudi res, da ima hudi duh do gotove mere neko moč nad pagani in da se iste ob priliki poslužuje v svojo korist. Vendar se bo njegov vpliv z uspešnim napredovanjem katoliške vere manjšal vedno bolj.

Velevažno je torej delo in velezaslužno, pomagati misijonarjem s potrebnimi sredstvi, vedno bolj razširjati kraljestvo božje in ubogim paganom, ki tavajo še v smrtni senci, odpreti pot do resnice, življenja in večne sreče.

Apostolski vikarijat Abesinije.

Bog hoče rešiti Afriko in da privede novih apostolskih delavcev v svoj vinograd, kliče celo nekdanje krivoverce v svojo duhovniško službo, Duha, ki preveva te apostole, nam jasno razodeva sledeče pisanje treh od blagih dobrotnikov Klaverjeve družbe posinovljenih zamorskih semeniščanov. Posvečeni so bili ti trije črni duhovniki 18. avgusta 1918, ter so pisali 8. oktobra iz Alitiene sledeče pismo, naslovljeno na vrhovno voditeljico Klaverjeve družbe.

Veleplemenita gospa in preblaga dobrotnica!

S pomočjo božje milosti in Vaših molitev smo danes dosegli cilj svojega hrepenenja. Niso samo lepe sanje, ampak postali smo res duhovniki. Hvala Bogu za to na veke! Ne najdemo besed, s katerimi bi popolnoma izrazili svoje veselje nad to nepopisno srečo. In popolnoma opravičeno. Saj smo povzdignjeni k časti, kakoršne nimajo niti angelji. Trije smo izbrani, presrečni, kakor Modri iz Jutrovega: Jožef, Quelde Gabriel in Vaš sluga Ghebre Kristos.

Veselimo se tudi radi tega, ker imamo sedaj še močnejše sredstvo molitve za Vas in druge naše dobrotnike. Vsak dan se jih lahko spominjamo pri najsv. daritvi in tu in tam darujemo sv. mašo po Vašem namenu. Svoje brezmejne hvaležnosti pač ne moremo dokazati na boljši način. Od svoje strani pa Vas prosimo Vaše pobožne molitve, da nam ljubi Bog podeli milost, s pridom rabiti visoko čast, ki nam je podeljena, to je, da postanemo in ostanemo pobožni duhovniki, prešinjeni vneme za zveličanje naših nesrečnih rojakov, ki že nad 1000 let zdičujejo v zmotah in krivoverstvu! Molite, blaga dobrotnica in priporočajte moliti tudi drugim, da se Bog usmili uboge Abesinije in naše ljudstvo privede v ovčnjak prave Cerkve Kristusove. Srčno Vas prosimo Vašega materinega blagoslova in Vam od svoje strani pošiljamo iz celega srca naš duhovniški blagoslov. Zagotavlja Vas naših najspoštljivejših in najhvaležnejših čustev, ostanemo vedno

Vaši udani služabniki in sinovi.

Apostolski vikarijat Zgornji-Kassai.

Sledeče pismo preč. o. Handekin, katero pošilja imenovani z dnem 15. januarja 1919 iz Buzambo naši vrhovni voditeljici, bo naše prijatelje in dobrotnike gotovo prav iz srca razveselilo.

Boga nikdar zaman ne kličemo na pomoč, pa tudi onih ne, ki se posebno trudijo, posnemati njegove čednosti. Ko

sem se lansko leto v silni stiski obrnil do Vas, je mučna negotovost glede prihodnosti napolnjevala s strahom moje srce. Vpraševal sem se, ne bomo li primorani, naša cvetoča in od Boga tako blagoslovljena podjetja opustiti? Toda ne! Ni trebalo družega, kot Vam razodeti naš žalostni položaj in velikodušno ste nam prihiteli na pomoč, kajti spoznali ste njeno nujnost. Zahvaljujem se Vam, gospa grofica in sicer z vsem žarom svojega misijonskega srca! Bog naj Vam obilno povrne!

Koliko dobrega se je vendar storilo z Vašo miloščino! Sedaj smo v stanu, obdržati naše katehiste na njih postajah, kjer se z vso požrtvovalnostjo borijo naprej in neutrudno delujejo.

Ne morem sicer trditi, da naše naprave sedaj ne potrebujejo nobene podpore več. Nasprotno! Posebno bi Vam rad priporočil neko podjetje, ki mi je zelo pri srcu in ki je za utrjenje sv. vere tako zelo koristno. To so moje šole v misijonih in po vaseh. Primanjkuje nam vseh šolskih potrebščin: tablic, zvezkov, svinčnikov, peres, črnila itd. Radi stalnega naraščanja kristjanov in rastočega pomanjkanja misijonarjev moramo pred vsem skrbeti za pouk kristjanov v šolah; kajti to je edino sredstvo za ohranitev njih vneme. In potem, gospa grofica, zelo pogrešamo rožnih vencev. Kako mučno nam je, ko nas naši novokrščenci na dan sv. krsta prosijo za rožne vence, da bi lažje molili, kakor pravijo, k preblaženi Devici, a jim moramo odgovarjati: „Ljubi otroci, nimamo več rožnih vencev, smo prerevni, da bi jih kupili.“ Ako Vam je mogoče, pošljite nam jih. Obljubim Vam, da bomo iz hvaležnosti en psalter zmolili na Vaš namen.

(Ljubi bralci, blagi dobrotniki! Vaši vinarji, ki jih darujete za misijone, tvorijo ravno toliko „Češčenihmarij“. Kaj bi sicer misijonarjem poslali, če bi nam Vi k temu ne pomagali? Zato „Bog plačaj!“ za vsak vinar, za vsak rožni venec).

Misijon trapistov v apostolskem vikarijatu Belgijski-Kongo.

Preč. o. Gregor, predstojnik misijonarjev trapistov, katerim je izročen precejšen del tega vikarijata in kojih dela venčajo zelo razveseljivi uspehi, pošilja naši vrhovni voditeljici z dnem 24. maja 1918 iz Bokuma sledeče vrstice.

V čvetero različnih misijonih oskrbujemo nad 100 malih sirot in zapuščenih otrok v starosti 6 mesecev do 12 let.

Razen tega imamo skrbeti še za ravno toliko nad 12 let starih otrok, kakor tudi za vdove in bolnike. Lahko si torej predstavljate velike stroške za njih hrano, obleko in stanovanje. Vzdrževati moramo nadalje 25 kapel, katerih dve sta bili l. 1905 ustanovljeni z milodari Vaše družbe. Oskrbovati imamo še 80 katehumenatov, ki so razdeljeni po razsežni neizmerni pokrajini.

Veliko važnost polagamo na strežbo bolnikov, kakor tudi na vzdrževanje kapel in poučevanje katehumenov. Kljub velikim izdatkom hočemo storiti vse, kar je v naših močeh, da se to delovanje ne bo le nadaljevalo, ampak tudi prosto in čvrsto razvijalo. — Bilo bi nam v največjo bridkost in boleost, ako bi morali tem nesrečnežem, ki prihajajo s tolikim zaupanjem k nam, odbiti njih prošnjo, ko so vendar tako potrebni duševne in telesne pomoči. Ravno tako težko pa bi nam bilo, če bi bili prisiljeni, znižati število naših črnih pomočnikov-katehistov in bi jih ne mogli poslati v one vasi, ki tako prosijo zanje.

Apostolska prefektura Vzhodnji Uélé (Država Kongo).

Mnogoštevilnim, z našo vrhovno voditeljico v trajnem stiku se nahajajočim misijonarjem, se je pridružil nov tovariš, misijonar-dominikanec, preč. o. pl. Meyer. Njegovemu pismu iz Amadis-a povzamemo sledeče:

Prečastiti o. prefekt Vam je sprva nameraval sam pisati, želeč tem potom izraziti svoje veselje in visoko spoštovanje, ki ga goji do Vaše tako plodonosne družbe ter se ob enem zahvaliti za našemu misijonu tako blagonaklonjeno miloščino. S to Vašo velikodušno podporo nam je sedaj mogoče, nadaljevati pričeto delo ter sprejeti v naši prefekturi boj s prodirajočim protestantizmom. A ta borba za nas nikakor ni lahka; kajti nasprotniki razpolagajo z bogatimi in skoro neizčrpljivimi denarnimi sredstvi. Nočem s tem trditi, da se dajo naši črnici z denarjem pridobiti; toda dolga in težavna potovanja ter vzdrževanje kapel in šol povzroča velike stroške. Imam osem kapel, v katerih črni katehist ljudstvo uči katekizma. Največja težkoča pri spreobračanju Barambos-ov, med katerimi delujem, obstoji v tem, ker žive posamezne rodbine daleč narazen. Skupine treh do petero koč so zelo redke. Da obišče svojega soseda, mora iti naš zamorec včasih več

ur daleč. A to jih nikakor ne ovira, priti po dvakrat na dan pol ure ali celo uro daleč v kapelico k pouku.

Imamo tukaj tudi sestre, ki skrbе za bolnike in male deklice. Našo bolnišnico obiskuje veliko domačinov. Prihajajo iz celega misijonskega okrožja in iz velike daljave, proseč pomoči in postrežbe. Veliko je število gobavih. Vsak dan obišče našo lekarno 80—100 bolnikov; kajti med zamorci se nahaja mnogo različnih in včasih prav ostudnih bolezni. Lekarna za uboge je naša naprava, ki jo tudi sami vzdržujemo. Žalibog vsled vojske nismo dobili iz Evrope skoro nobenih zdravil; kar pa smo imeli, gre proti koncu. Zato smo, četudi težkega srca, primorani zmanjšati število dni, v katerih zdravila delimo. Da, bojimo se, da nam končno ne bo več mogoče, deliti pomoči poganskemu prebivalstvu, ker moramo vendar pred vsem skrbeti za naše kristjane. In vendar je toli važno, pomagati ubogim črncem v njih telesnih potrebah, kajti s tem ugodno vplivamo na njih duše.

V teh krajih se nahaja še mnogo sužnjev. Reveži tako hrepene po prostosti, zlasti starčki. A manjka nam za odkup potrebnega denarja. Tudi zoper tukaj splošno razširjeno mnogoženstvo smo skoro brez moči; kajti možje zahtevajo za svoje žrtve zelo visoke vsote. Žene in dekleta pa prosijo tako iskreno, naj jih vendar rešimo! Nič več nočejo živeti v tem tiranstvu, marveč posvetiti se službi božji. Mnogo 8 do 12 let starih je prodanih 30 letnim in starejšim možem. Druge zopet zamenjajo kljub njih odporu samo zato, ker tako zahtevajo njih stariši in bratje. Žena pač tukaj nima večje veljave kot kako drugo blago. In temu primerno z njo tudi od mladosti ravnaajo in jo vzgajajo, če se pri tem sploh more o kaki vzgoji govoriti.

Kratki misijonski dopisi.

Msgr. Oge, apostolski prefekt Librije (Zahod. Afrika), piše z dnem 15. januarja iz Sastowna: „Pred nekaj tedni smo bili obyeščeni o koncu strašne svetovne vojske. Hvala bodi Bogu! Toda žal, za nas še dolgo ne bo končana; kajti strašna lakota pustoši vedno huje med tukajšnjim prebivalstvom. Tri petine prebivalcev Sastowna je umrlo ali pa zapustilo deželo, želeč ubežati

smrti. Ostali so podobni sencam ali živim kostenjakom. Starčki, za katere so prej skrbeli njih otroci, so prepuščeni sami sebi in izročeni gotovi pogubi. Mali otročiči v pravem pomenu besede vidno ginevajo v naročju svojih gladu umirajočih mater. To je smrt, ki posebno vlada v celem mestu. In ni ga usmiljenega srca, ki bi pomagal tem nesrečnežem! Nasprotno! Onih malo, ki so še kaj

imeli, so, brezsrčni lažiomikanci, brez vere in ne meneč se za postavo, brezvestno izrabljali in izsesavali. Do sedaj smo še dajali ljudem gotove množine riža, da rešimo vsaj otročiče. A tudi ta zadnji pomožni vir je usahnil. Niti od belih trgovcev v Rtiču palm, ne dobim več zrnice riža. Tako morajo stradati tudi oni otroci, ki jih vzdržujemo v misijonu. Kako bo vse to končalo? Bog sam ve!"

Škof Larue, apostolski vikar v Bangweolo (Vzhodna Afrika), piše z dnem 6. februarja iz Čilubula: „Grozna kuga, ki je pustošila po vsem svetu, tudi nam ni prizanesla. Obiskala nas je ravno ob času setve ter zvezala vse delavne moči. Kaj čuda potem, če ji je sledila nato druga šiba, strašna lakota. Naši ubogi zamorci so računali in upali na bodočo žetev, da zopet nadomestijo svoje zaloge, ki so jih vojaške revizije izčrpale. A ljubi Bog je

določil drugače. Čas setve s svojim ugodnim deževjem je minil in ne preostaja nam drugzega, kot trpeti lakoto."

Monsignor Keiling, apostolski prefekt Zgornje-Zimbabazije, piše z dnem 16. januarja 1919 iz Huambo: „Tudi nas je obiskala „španska bolezen“, ki je v Evropi že dolgo zahtevala svojih žrtev. Zanesli so jo k nam vojaki, došli iz Lizabone in v kratkem je bil okužen ves okraj. Tukaj v misijonu, kjer je vojaštvo prenočevalo, smo zboleli vsi hkrati; vse oboje, otroci, 108 po številu, delavci in vse vaško prebivalstvo. — V našo veliko tolažbo smo v tem času krstili 50 oseb v smrtni nevarnosti in 500 zamorcev rešili telesno življenje. Z Vašo velikodušno podporo smo si pridobili zaupanje ubogih bolnikov ter mogli vsakemu mrliču darovati mrtvaški prt. Torej še enkrat prisrčna hvala!"

Pisma črnih semeniščanov svojim dobrotnikom.

V velikem semenišču Katigondo v Ugandi študira lepo število semeniščanov, ki jih vzdržujejo dobrotniki Klaverjeve družbe. Vsi ti nadebudni mladeniči so dne 13. decembra 1917 pisali svojim dobrotnikom različna pisma, iz katerih odseva plemenitost srca, koje so zmogli tudi naši črncl, ako so vzgojeni v duhu katoliške Cerkve. In iz vseh teh pisem je razvidno, kako visoko cenijo blagi mladeniči milost duhovskega poklica in kako hrepene postati vredni te velike milosti. Vzgoja domačih duhovnikov je radi pomankanja duhovnikov potrebnejša kot kedaj prej in vsem onim, ki jim je Bog dal sredstva, potrebna za posinovljenje črnega semeniščana, se odpira s tem plodonosno polje, na katerem bo njihova miloščina rodila prebogatih sadov. Cenjene čitatelje opozarjamo na tozadevno beležko na ovitku. V sledečem prinašamo kratke podatke iz pisem črnih semeniščanov njih dobrotnikom.

Jožef Mujimba: „Misijon v Bunyaruguru, kjer sem se nahajal eno leto, šteje že lepo število vzglednih in stanovitnih kristjanov. Drugoverci tamkaj nimajo skoro nobenih privržencev. Naši duhovniki so zelo priljubljeni in celo pogani nočejo umreti brez sv. krsta. — Četudi se je število duhovnikov zelo skrčilo, vendar sv. vera v naši deželi neprestano napreduje. Število katehumenov je vedno zelo veliko in delo za neumrjoče duše, četudi vse na ramah nekaterih,

se vendar kljub utrujenosti in boleznim nadaljuje. Vse to nam daje moč, vstrajati v našem sv. poklicu.“

Alojzij Ngobya: „Mnogo naših duhovnikov se je moralo vrniti v domovino in nekateri so že postali žrtve strašne vojske. Bojimo se, da zgubimo še ostale in tako postanemo popolne sirote. Molite, molite veliko, da vstrajamo vsi v svojem sv. poklicu. Kajti dežela Buganda potrebuje mnogo in pobožnih duhovnikov. Nadomestiti moramo, kolikor se da, one, ki se ne morejo vrniti več iz Evrope.“

Jožef Mpagi: „Jaz, Vaš otrok, sem vedno tukaj v velikem semenišču v Katigondi. Sem vedno zadovoljen in

Veliko semenišče v Ugandi, na dan sv. Petra, 29. junija 1918. V sredi škof Forbes, njemu ob strani črna novomašnika, posvečena ta dan.

moja največja in edina želja je, po vzgledu božjega Učenika postati kot duhovnik drugi Kristus. — Tukaj v velikem semenišču nas je 37 dijakov in smo razdeljeni v 10 učnih oddelkov. Jaz sem v tretjem oddelku, kjer se učimo resnic naše sv. vere. Sem že četrto leto v tem velikem seminarju.“

Frančišek Kibira: „Pripravljam se na subdijakonat in bom, ako bo tako všeč ljubemu Bogu in našemu prevz. nadpastirju, prejel ta red meseca junija. Bolj kot kedaj potrebujem torej sedaj Vaše molitve, da postanem vredna žrtev za našega božjega Učenika.“

Mavricij Mukaza: „Kako naj se Vam skažem hvalnega? Nimam ničesar razen molitve. Zato vedno, zlasti pa pri vsakdanjem sv. obhajilu iz cele duše prosim za Vas. — V minulem juniju sem prejel prve nižje redove.“

Leon Tibalindika: „Malo sicer razumemo o vojski. Toda po tem, kar slišimo, slutimo dušno in telesno trpljenje, ki Vas je zadelo. Ker ne morem drugače lajšati Vaših bolesi, se moram zadovoljiti s tem, da Vas dan za dnem priporočam Vašim angelom varhom, naj Vas čuvajo vselej in povsod. — Navdaja me le ena želja, ki jo gojim že od svojega prvega sv. obhajila, postati namreč duhovnik Gospodov; a samo želja še ne zadostuje. Treba mi še veliko drugega. Pred vsem potrebujem trdnega zdravja. Govorim Vam brez strahu o svojih potrebah, da mi z molitvijo pomagata, postati rešitelj svojega rodu, kar je tem večje važnosti, ker se število duhovnikov vsled vojske in bolezni vedno bolj krči in se nastale vrzeli ne morejo izpolniti z novimi misijonarji.“

Jakob Malakweca: „Vedno bolj se bliža oni presrečni dan, ko se bom mogel popolnoma darovati ljubemu Bogu. Da pa bo moja daritev popolna, Vas ljubljena mati, srčno prosim, priporočajte me vsak dan božjemu Zveličarju, da pretvori moje srce v pravo apostolsko srce.“

Anastazij Lubogo: „Sem četrto leto v velikem semenišču in imam še šest nadaljnjih let pred seboj. Tako vidite, da še zelo potrebujem Vaše podpore in pobožne Vaše molitve.“

Serafin Wamara: „Bliža se veliki dan moje popolne izročitve Bogu. Zato še prav posebno prosim Vaše molitve. Kajti če je služba subdijakona za vsakega polna odgovornosti, koliko bolj za ubogega zamorca, ki je še pred kratkim taval v temi poganstva.“

Jožef Kalibakendo: „Vaša sicer nepoznana ovčica v Afriki, ki pa se je vsak dan spominjate v najsv. daritvi, želi danes z Vami, svojim ljubljenim očetom nekoliko kramljati. Večkrat vsak dan mislim na Vas, želeč Vas enkrat videti ali prejeti od Vas vsaj kako poročilo. Ljubi Bog se je ozrl na nizkost svoje ovčice. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla sem po posvetitvi v subdijakona bil za vselej sprejet v službo oltarja. Nisem v stanu, popisati nepopisnega veselja, ki je prekipevalo to uro v mojem srcu. — Kljub težkim časom se delo za ljubega Boga v naši dragi domovini Ugandi nadaljuje. Toda dobri naši misijonarji so preobloženi z delom. Njih število se, bodisi vsled vojske, bolezni ali onemoglosti vedno bolj krči. Dal Bog, da dosežemo vsi milost duhovskega stanu ter tako našim misijonarjem, ki omagujejo pod težo dela, prihitimo na pomoč!“

Janez Mbawondera: „Kar mi poročate o svoji osebi in delovanju, mi je napravilo veliko veselje; a užalostila me je vest o Vašem zdravju. K sreči imamo kristjani, kakor sami pravite, duha vere, s katerim v vsaki nesreči spoznamo očetovsko roko božjo, ki obrača vse v našo korist. Odkar sem prejel Vaše pismo, ne mine dan brez vroče molitve za Vas, naj Vam ljubi Bog da moč, vse Vaše včasi tako grozno trpljenje potrpežljivo prenašati.“

Matej Kibirige: „Popolnoma nemogoče mi je popisati čustva, ki so me navdajala, ko mi je preč. o. superior naznanil, da me hočete posinoviti in do mojega duhovniškega posvečenja skrbeti zame, kot za svojega otroka. O, kako vzvišena je pač krščanska ljubezen! Spominjati se ubogega zamorca, ki ga niste in ga tudi ne boste na zemlji nikdar videli! Čeprav je pri Vas vsled strašne vojske toliko bede, se vendar zavezujete, skrbeti tako velikodušno zame. Ali me ne bo to navdalo z velikim občudovanjem? — Končal sem ravnokar modroslovje. Sedaj se bom posvetil popolnoma bogoslovskim naukom.“

Opomba: Za eno prosto mesto ali ustanovo za črnega duhovnika, je treba glavnice 5.000 frankov, ki se lahko izplača tudi v obrokih; Klaverjeva družba posreduje.

Nekaj o pritlikovcih.

(Piše P. Porte, O. M. J.)

Njihova vera.

Pritlikovci verujejo v vstajenje in v življenje po smrti. Svoje mrtve pokopavajo tako, da sede, in sicer obrnjeni proti tistemu kraju, kjer bodo mogli po njihovem mnenju vedno uživati med in kobilice, kolikor bodo le hoteli. Po smrti pridejo hudobneži in povzročevalci nemirov in preprirov po njihovem v neki kraj („hišo muh“ imenovan), kjer se bodo hranili samo z navadnimi muhami, in to v kazni za svoje grehe, dobri pa bodo dobivali v obilnosti medeno juho in kobilice, dve jedi, ki sta pri naših pritlikovcih največje vrednosti. Kakor vsi domačini, tako so tudi pritlikovci nad vso mero praznovorni. Nektera znamenja, nekatere ptice, nekteri dogodki jim napovedujejo nesrečo. Ako sedijo zvečer okolo ognja in se po domače med seboj pogovarjajo, ne bodo nikdar besedice spregovorili o nevarnih zvereh, ker se boje, da bi potem gotovo prišel še tisto noč lev ali tiger ali hijena,

da jih raztrga in požre. Pritlikovci verujejo v preseljevanje duš in trdijo, da so bile lisice, divje mačke, kače, celo levi nekdaj ljudje, pa da so zdaj ali po čarovniji ali v kazen za storjene hudobije v zverí spremenjeni.

Hudi duh.

Verujejo, da je hudobni duh, neke vrste demon, kateri se je nekdaj za vsaki prazen nič z vsemi prepiral. Nekega dne gre v puščavo na lov in naleti na divjo mačko, ki si je plena iskala in mirno šla svojo pot, sama za sebe pa mrmrala besede: „No'kan No'khabel.“ Komaj jo hudič sliši, že se zadere nad njo: „Oho, zdaj vem, zakaj je moj brat tako bolan. Temu je krivo samo tvoje zoperno petje. Kako se moreš le drzniti kaj takega?“ Toda naša mačka brezskrbno nadaljuje svojo pesmico, za svarilo pa se kar nič ne zmeni. To hudobca razjezi. Ves besen se zažene na mačko in jo hoče mahniti po glavi, ta pa urno skrije svojo glavo v pesek in hudič udari po zemlji. Komaj se to zgodi, že se mačka obrne in pripelje hudobcu pošteno zaušnico, preden se je še utegnil ogledati. Tako osramočen se hudobec še bolj razjezi in mačko vnovič napade, pa ni bil nič bolj srečen, kakor poprej. Še v tretje poskuša in spet mu spodleti, kakor prvič in drugič; pač pa je bil hudobec tako tepen, da jo je hitro odkuril in se komaj rešil, pri tem pa ščit in lok in pušice na bojnem polju pustil... Toda ker je hudič hudoben duh, imel je tudi moč zapuščeno orožje k sebi nazaj priklicati, kar je seveda tudi storil, saj ga je potreboval, da ž njim druge živali zalezuje. — O neki priliki se mu bliža tropa veveric, katerim se je prav mudilo; zasledovale so jelena, katerega so bile ranile z zastrupljeno pušico. Tudi njim ni bila pot brez zadržkov... „Glej, glej,“ se zareži hudič nad njimi, „kako čuden narod je to... malo... neznatno... živalice, kakor da bi jih ne bi bilo!“ To zaničevanje ni kar nič motilo naših veveric; mirno hiti tropa za svojo voditeljico in zasleduje jelena. V svoji jezi skuša hudobec voditeljico izpodriniti iz njene službe in sam vodstvo prevzeti. Toda veverica se iz lahka ne da... pahne hudobca od sebe, hudobec pa njo... To traja precej časa... slednjič se spopadeta... in glej! veverica je tako spretna, da hudobca premaga, ki dobro nabunkan odide. Po tej slavni bitki gredo veverice dalje za sledjo obstreljenega jelena, ki ga kmalu tudi dobijo in se ž njim slastno pogostijo, hudič pa od jeze skoraj strepetava... Vse to dokazuje, da si pritlikovci nejasno predstavljajo nekega hudobnega duha, kateri jim povsod zadrege dela...

Basni.

Pri vseh neomikanih narodih, in zlasti pri tistih, katerim edina knjiga je spomin starih, vidimo, da prehajajo domača, narodna ustna izročila v obliki basni in pravljic od očeta na sina. Imajo jih tudi pritlikovci in hotentoti. Sledeča, katero mislim povedati: „Beli mož in kača,“ je bržkone obojim domača. — Nekega dne opazi beli mož kačo, na katero je bil padel težek kamen in jo skoraj zmečkal. Iz usmiljenja odvali kamen, kača pa, težkega bremena rešena, je bila svojemu dobrotniku tako nehvaležna, da ga je hotela ugrizniti. „Ne tako, ljuba živalica!“ reče beli, tako hitro ne bo šlo ... Naj prej bodo modri ljudje razsodili najino zadevo; pojdi brž, greva k hijeni!“

Tam beli jo nagovori:

„O, čuj, Gospa! Ta kača tu
Pod kamenom je stisnjena čepela;
Jaz rešim jo. Jeli to prav, pošteno,
Da zdaj ugrizniti je htela?“ —
„To meni pač kaj malo mar,
„Če kača ugrizne te, in te usmrti,“
Odvrne hitro mu hijena,
(Ker jako jo je mikal,
Dobiti kos mesa človeškega). —
Gospa hijena komaj zadnjo je izrekla,
Že kača vdrugič hoče ugrizniti človeka.
„Počakaj, Draga! le trenutek še,
K lisjaku mojstru spremi me še pred.“
Tam sta ... In beli dé: „Gospod Lisjak:

Kaj misliš ti o kači tu,
Ki ugrizniti me htela,
Ko sem sirote uboge usmilil se
In izpod težkega jo rešil kamena?“
Nato lisjak veli:

„Kaj čudno, skoraj neverjetno se mi zdi,
Pod kamenom da kača stisnjena leži
In sama rešiti ne more se pasti,
Na mesto pojdim, da vidim sam,
Kaj je na stvari, in jo prav spoznam.“
Prišli so na nesreče kraj.
Lisjak veli: „Oj, dobra kača!
Kar leži tje, da se prepričamo,
Da kamen ta te res pokrije vso.“
In kača za poskušnjo precej to stori,
Na njo pa težki kamen zvrne beli mož ...
Zdaj spet čepi ... zastonj se zviha; ven ne more več.
In mož jo brž osvoboditi hotel je spet,
Lisjak naš zviti pa to prepove in reče mu:
„Priatelj moj, ta kamen pustil boš! ...
Žival te htela je ugrizniti ...
Naj sama zdaj se skuša rešiti ...“

Mož gre in gre lisjak; še mar mu ni,
Če kači strašna smrt pod kamenom grozi...
Tako ostane vedno res:
„Najboljša dela svet ti bo
Povračal z nehvaležnostjo.“

Kako je prišla smrt na svet.

Nekega dne pošlje mesec k ljudem hrošča, ki naj jim reče: „Jaz umiram, in kadar umrjem, bom spet oživel; tako boste umrli tudi vi in po smrti spet oživeli.“ Med potjo sreča poslanec zajca. Ta ga nagovori: „Oj, kam pa tako naglo danes? Stavim, da prenašate kako sporočilo.“ — „Uganili ste,“ odvrne hrošč. „Mesec me je poslal k ljudem, naj jim naznanim, da kakor on umrje in spet oživi, tako bodo tudi oni umrli, po smrti pa spet oživeli.“ — „Ker niste ravno urnih nog,“ se ponudi zajec, „dajte, da jaz namesto vas to opravim.“ Pogodila sta se. Zajec hitro priskače do ljudi in glasno jim kliče: „Mesec me pošilja k vam in vam sporoča: Umrli bom in umirajoč poginil; tudi vi morate umreti in poginiti.“ Ko opravi svojo službo, steče nazaj k mesecu poročat. Mesec pa se razjezi: „Kaj, ti potepuh!“ zareži nad njim; „ti si se usodil, ljudem nekaj sporočati, kar ni nikoli prišlo iz mojih ust!“ seže po palico in zajca tako udari po gobčku, da mu je od takrat v kazen za njegovo hudobijo še zdaj ustnica prebita...

Zulu pa si drugače razlagajo, kako je smrt nastala. Oni pravijo, da je Bog (Mukulunkulu) nekega dne poklical kameleona in mu rekel: „Pojdi, kameleon, in povej ljudem, da ne bodo umrli.“ Kameleon pa, že sam po sebi neukreten, gre počasi svojo pot, povrh tega pa se še nekoliko zamudi pri grmu „bukvebezana“, kjer si privošči slasten grižljaj. Ker kameleona le predolgo ni nazaj, pa pošlje slednjič Bog močerada za njim: „Močerad, pojdi brž k ljudem pa jim reci, da bodo umrli.“ Močerad hiti kolikor more, da stori po ukazu, preteče kameleona, in on je prvi, ki oznani ljudem, da bodo umrli.

Iz te basni soditi imajo pritlikovci, hotentoti in Zulu nekako nejasno vero, da je bil človek ustvarjen v stanu nedolžnosti in da mu ne bi bilo treba umreti...

Poročila iz Rima.

Dne 24. maja ob 10. ¹/₂ uri predpoldne se je na prošnjo Klaverjeve družbe v cerkvi sv. Andreja della Fratte vršila slovesna zadušnica za umrlega kardinala Cassetta. Cerkev je bila odeta v žalno, krasen katafalk obdan z mnogoštevilnimi svečami. Slovesno črno sveto mašo

je ob asistenci preč. oo. Candara in Bentrucci služil prečast. župnik o. Lalli. Žalni službi božji je prisostvovalo mnogo udeležencev Klaverjeve družbe, kakor tudi preč. msgr. Biasiotti, o. Burtin, generalni upravitelj belih očetov, mnogo duhovnikov in častilcev visokega pokojnika. Muzikalične točke je mojstersko proizvajal godbeni zbor, ki ga je vodil msgr. Lavrencij Perosi.

Iz naše listnice.

Neka mati nam piše: „Zaznamovani znesek (poslala je 6 kron) je določen za „Mašno zvezo“ mesto šopka na grob mojemu za domovino padlemu sinu, nadporočniku H. G.“

K „Mašni zvezi za Afriko“: „Z veliko radostjo Vam pošiljam prvo napolnjeno nabiralno polo za „Mašno zvezo“. Navdušenje, ki je mahoma vnelo srca mojih znancev za to lepo napravo, je res ganljivo. Neki gojenec tukajšne škofijske gimnazije si je sprosil dovoljenje, nabirati pri svojih tovariših ude za „Mašno zvezo“. Dosegel je že lepe uspehe. Božji blagoslov pač očitno spremlja to delovanje, kakor sploh vse, kar je s to krasno napravo za misijone v zvezi. Ljubi Bog nam daj tudi še nadalje svojo milost in pomoč!“

Preč. o. Franc Anton piše: „Vaš ljubki, s sinjo suknjičo opremljeni list nudi v resnici to, kar obljublja njegov naslov, namreč odmev ali odgovor o delovanju in izvrševanju, ovirah in težkočah, žrtvah in uspehih misijonarjev v misijskih deželah. Po njem dobimo jasen vpogled v podrobno delovanje teh apostolskih delavcev; njih skromni in pogosto navidez neznatni začetek, rastoče potrebe, potrpežljivost in neomahljivo zaupanje slavijo večkrat tiho zmagovalje ter spodbujajo k sopolmoči in udeležbi. In to tembolj, ker obsežno, mnogostransko sotrudstvo in kljub temu enotna, za jasnimi cilji stremeča organizacija ne prezre nobene dobre roke, nobenega prispevka, nobenega sodelovanja za dobro vnetih src. Od blagoslova deleže roke apostolskega vikarja ali prefekta do otročiča s svojimi prihranjenimi novčiči sodelujejo vsi. Duševno oko zre nato globokeje in bolj visoko in s pomočjo božje milosti spozna vedno bolj, da vse misijsko delovanje v svojem bistvu in temelju ni nič drugega kot živo delovanje, neprestana šola sv. Duha med vernim ljudstvom vseh starosti, spolov in stanov, kakor je na prvi Binkoštni praznik povdarjal prvak apostolov, sv. Peter, sklicevaje se na prerokovanje preroka Joela (2. 28.—31, Dej. apost. 2. 17.). — Tukaj bi bilo preskrbljeno za tako zaželjeno zvezo narodov, kakoršno hoče in more ustvariti Bog. In ta zveza narodov bi bila nekaka protiutež one babilonske zmešnjave in razprtije, katere žalostna slika je bila ravno svetovna vojna.“

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja meseca novembra:
Dne 30. novembra, na god sv. apostola Andreja.

Pogoji: Vreden prejem zakramentov sv. pokore in presv. Reš. Telesa, obisk cerkve, molitve za razširjanje sv. vere po namenu sv. očeta.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijskih pism in poročil le z natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Solnogradu.

Odgovorni urednik: Dr. J. Jerše.

Natisnil J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Ustanove za zamorske semeniščane.

Kakor je razvidno iz pisem črnih semeniščanov, ki jih priobčujemo v tej številki, so vrli mladeniči vsi prešinjani visokega spoštovanja do svojega vzvišenega poklica in polni globoke hvaležnosti do svojih dobrotnikov. Marsikateri čitatelj si morda želi imeti takega črnega varovanca v daljni Afriki. Zato prav posebno priporočamo osnove ustanov za zamorske semeniščane; kajti od obresti ustanovne glavnice se more v teku časa vzgojiti cela vrsta zamorskih duhovnikov. Kdor daruje celo glavnico 5000 frankov, si je postavil s tem krasen spomenik ter odprl neizčrpni vir blagoslova ne le za Afriko, ampak tudi sebi in svojcem, misijonom pa stori neprecenljivo uslugo. — Kdor pa ne zmore sam cele vsote, pomagaj po svojih močeh in sorazmerno s svojim premoženjem k temu plemenitemu namenu. Darove za ustanove zamorskih semeniščanov sprejema s srčno hvaležnostjo

Klaverjeva družba v Ljubljani.

Spominjajte se ubogih duš!

Nič ne pogasi tako hitro pekočega ognja vic kakor daritev sv. maše s svojimi neskončnimi zakladi milosti; saj se pri najsvetejši daritvi obnavlja Jezusova smrt na križu.

Da bodo uboge duše deležne prav veliko svetih maš, dajmo jih vpisati v

„Mašno zvezo za Afriko“

katera obstoji iz 300 sv. maš, ki jih da Družba sv. Petra Klaverja vsako leto opraviti za vse ude „mašne zveze“. Za sprejem zadostuje enkratni prispevek 1 krone za osebo. Ti prispevki se porabijo izključno za tako potrebne afrikanke misijone. Naznanila za sprejem in prispevki naj se pošiljajo Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani.

Storimo to delo usmiljenja za naše ljube in drage, pa tudi za one, ki se jih nihče posebej ne spominja, in božje Srce Jezusovo bo tudi nam nekoč milostljiv sodnik — z ozirom na svojo obljubo: „Blagor usmiljenim, ker bodo dosegli usmiljenje!“

